

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EGIL DITHMER.

ELISABETH DITHMER.

70 AAR.

KØBENHAVN
1929.

EGIL DITHMER.

ELISABETH DITHMER.

70 AAR.

KØBENHAVN
1929.

Elisabeth Thalbitzer (c. 1862).

Gammel Kongevej 70, Frederiksberg.

1.

Vi sidder i et Teater; om et Øjeblik gaar Tæppet. For en indbudt, snæver Kreds skal opføres et nyt Stykke: „Elisabeths Saga eller 70 Aar.“ Af Programmet fremgaar kun, at Skuespillet har en Hovedperson, hende, efter hvem det har Navn, og en Række Bipersoner samt at Handlingen strækker sig over de nævnte 70 Aar. Mand og Mand imellem er det dog sivet ud, at Stykket skal have hentet sit Stof lige ud fra det virkelige Liv, at Hovedpersonen er en virkelig, nulevende Personlighed, at Forfatteren er hendes eneste Søn, som selv har sat sit Værk i Scene, og at saavel Stykket — trods dets oldnordiske Navn — som Iscenesættelsen er

højmoderne i Ernst Tollers Manér: Akterne smaa, næsten tableauagtige, med faa Repliker, men fyldte af Liv, og i Mellemakterne vises i Film de vigtigste Begivenheder, der knytter Akt til Akt. Men tys: Det ringer; det bliver mørkt; Tæppet gaar; 1. Akt begynder.

Scenen er delt i to Halvdele, hvoraf kun den til venstre er belyst og viser et borgerligt, dansk Hjem hos et nygift Par i Kong Frederik VII's Regeringstid. Det er i Provinsen, dog tæt udenfor Hovedstadens Volde, nemlig i Frederiksberg, dengang ikke Danmarks næststørste Stad, men en stærkt voksende Landsby ¹⁾. Det unge Hjem, vi ser, er i det Kvarter, der har rejst sig, hvor nyligt de schönbergske Grunde laa ubebyggede hen, paa tredje Sal i Gammel Kongevej 70, det gule Hjørnehus, som staar der uforandret den Dag i Dag ²⁾. Birkefuldmægtig cand. jur. Henrik Thalbitzer, Ægtemand fra Aaret før, gaar uroligt frem og tilbage i sin Stue; Situationen er heller ikke behagelig; i Naboværelset afventer hans dyrebare, lille Louise, med hvem han var forlovet siden sin pure Studenterungdom, før der efter ni Aars Venten blev Raad til at sætte Bo ³⁾, sin første Nedkomst. Troværdige Mænd forsikrer jo, at Mænds Lidelser saa-

¹⁾ Frederiksberg havde i 1860 8164, i 1925 104,209 Indbyggere. — Frederik VII regerede 1848—1863.

²⁾ Matr. 24 h, opført 1858, sammenbygget med Danmarksgade 2. Schönbergskvarteret bestaar af Danmarksgade (da Ørstedsgade), Schönbergsgade og Vodroffs Tværgade (da Schouwsgade). Om Etatsraad H. Schönberg (²⁰/₈ 1785 — ⁹/₁₀ 1845) og hans store, frederiksbergske Ejendom se Anna Poulsen: En Skuespillers Liv. Kbh. 1925.

³⁾ Om Henrik Thalbitzer og om Louise Thalbitzer, født Johnsen, se Stamtavle 1. Her følges iøvrigt det Princip kun at give biografiske Data for Personer, der var døde, før dette Skrift gik i Trykken.

danne Dage er langt værre end Barselkvindernes (disse sidste har nu aldrig været tilbøjelige til at indrømme det); sikkert er det i hvert Fald, at den gode Harry ser meget ulykkelig ud. Endelig — endelig springer Døren op; en Kone viser sig og siger: „En velskabt, lille Pige. Fuldmægtigen kan komme et Øjeblik og hilse paa hende.“ Og Fuldmægtigen skynder sig ind, kysser Louise og bøjer sig over sin Førstefødte, en sød, lille Unge med graa Øjne og smaa, røde Totter paa Hovedet. Saaledes fødtes **Elisabeth Thalbitzer**, vort Stykkes Heltinde, Lørdag den 1. Oktober 1859, i Dag for 70 Aar siden ¹⁾. — Venstre Halvdel af Scenen formørkes; i højre tændes Lys. Samme Dag og Time som før; men vi er nu i København, i det rigtige, gamle Voldkvarter. Paa første Sal i Studiestræde 18, i en mørk og beskeden Stue, sidder en køn, sorthaaret, 6 Aars Dreng og staver sig gennem et stort Hæfte; en lille Pige paa 3 Aar med mørkt, purret Haar søger forgæves at tiltrække sig hans Opmærksomhed; det er Broder og Søster. Ind træder deres Forældre, og Moderen spørger: „Hvad bestiller du, Ludvig?“ Drengen svarer: „Jeg sidder med Il-lustre-ret Ti-den-de, det fine, nye Blad, som først udkommer i Morgen, men som Fader allerede har haft med hjem i Dag. Julie vil absolut have fat i det; men jeg siger, det er ikke noget for smaa Piger.“ „Det er rigtigt, Ludvig,“ siger Faderen, den nybagte Grosserer Frederik Dithmer, „man skal være omhyggelig baade med sine egne og andres Ting; det kan du lære baade af din Moder og af mig. Kom med hen i Forretningen

1) Den lille Pige blev døbt Johanne Elisabeth Thalbitzer efter sine to Bedstemødre, Johanne Johnsen og Elisabeth Thalbitzer, men er aldrig blevet kaldt ved sit første Fornavn. Daaben fandt Sted Lørdag ^{26/11} 1859 i Frederiksberg Kirke.

og faa nogle Rosiner og Mandler.“ Ludvig¹⁾ springer glad op og følger sin Fader; han vidste jo ikke, hvad Skæbnen i samme Time havde beredt ham ved den lille Elisabeths Fødsel blot halvanden Kilometer derfra udenfor Voldene²⁾. Tæppet falder.

Mellem 1. og 2. Akt ligger et Tidsrum af 20 Aar; men Mellemakten udfyldes af en Serie levende Billeder med Træk fra Elisabeth Thalbitzers Opvækst. Først ser man kun en Række Flyttevogne, syv efter hverandre, og midt i hvert Læs troner den lille Beth, forundret og ikke videre henrykt over denne Nomadetilværelse. Men alene er hun ikke. Den ene lille Søster efter den anden dukker op ved hendes Side, og da den sidste Flyttevogn endelig holder i København, udenfor det splinterny, statelige, graa Tordenskioldsgade 5, er det fire Smaapiger, Politiasistent Thalbitzer og Frue bringer med til Huse. Og havde den 10-aarige Ældste til da været uden blivende Sted, fandt hun det her for Alvor; først som Brud skulde hun forlade Hjemmet i Tordenskioldsgade, og det

1) Født Mandag den 28. Marts 1853, Anden Paaskedag, paa første Sal i Nabo- og Hjørnehuset Larsbjørnstræde 18 (Matr. 90). ^{28/4} 1859 flyttet til Studiestræde 18¹, ^{21/4} 1863 til Raadhusplads 37¹, boede der i 18 Aar til sin Bryllupsdag ^{15/10} 1881. — Om Frederik Dithmer og om Henriette Dithmer, født Larsen, se Stamtavle 2. Urtekræmmer F. Dithmer løste i Foraaret 1859 Borgerskab som Grosserer. — Det omtalte Eksempplar af Illustreret Tidende, 1. Aargang Nr. 1 af ^{2/10} 1859, er nu i Forfatterens Eje.

2) Dagen er mindeværdig af endnu en Grund. I Oslo (da Christiania) offentliggjordes i „Aftenbladet“ af 1. Oktober 1859 en ny „Norsk Fædrelandssang, tilegnet Norges Konge, Hans Majestæt Kong Karl“ (Carl XV var blevet Sverige-Norges Konge ^{8/7}). Den fremtraadte anonymt; Digteren var den 26-aarige Redaktør B. Bjørnson. Sangen maa siges i de 70 Aar at have opnaaet en vis Sukces; dens første Linie lyder: „Ja, vi elsker dette Landet.“

fik derfor en særlig Plads i hendes og hendes Søstres Hjerter ¹⁾. — Nye levende Billeder. En Politiassistent, venligt hilst af mange Mennesker, følger fire smaa Piger til Skole den lange Vej til Dannebrogsgade. — Et Klasseværelse: Beth sidder med sine fire Kammerater, de fire elskværdige Damer, af hvilke en for nyligt døde; med

Tordenskioldsgade 5, København.

de øvrige tre har hun den Dag i Dag trofast Forbindelse ²⁾. — En Stue: Beth paa Søndagsbesøg hos sin Moders gamle Forældre paa tredje Sali „Strygejernet“ ³⁾, Ve-

¹⁾ Matr. 328, Hjørnet af Heibergsgade, opført 1869, nedrevet Marts 1929 for at afgive Byggeplads til Statsradiofonien og til Det kongelige Theaters Talescene.

²⁾ Helga Bierring, Nikoline Koefoed, Harriet Møller, født Rehling, og Jenny Frederikke Rothenborg, født Kann (¹¹/₈ 1859—¹⁰/₆ 1929).

³⁾ Wilhelm Ferdinand Johnsen, * København ²⁴/₉ 1788, † København ⁷/₁₀ 1879, Geheimkonferensraad, Storkors af Dannebrog. —

sterbrogade 84. — Et Kirkeskib: Elisabeth som Konfirmandinde i Trinitatis Kirke ¹⁾. — En Skole: Elisabeth som Lærerinde. — En Dampbaad ved Kysten: Mellem Passagererne Elisabeth og en Veninde. En rask, ung Korporal i Forplejningskorpset springer i sidste Øjeblik om Bord. Elisabeth: „Hvem er den Underofficer?“ Veninden: „Kender du ikke ham? Det er cand. jur. Dithmer, en meget elskværdig Herre, som for Tiden aftjener sin Værnepligt.“ „Naa,“ svarer Elisabeth. Korporalen bemærker hende overhovedet ikke. — Fransktime hos Mélanie Borring ²⁾): Undervisningen er forbi, og Eleverne tager Afsked. Elisabeth følges med en ung, livlig Dame med mørkt, purret Haar, Frk. Julie Dithmer; de synes godt om hinanden, men kender kun hinanden fra Franktimerne. — Det bliver lyst; det bliver mørkt; Tæppet gaar. 2. Akt.

En festligt oplyst Spisestue paa første Sal i et Hus, der laa, hvor nu Raadhusplads 37 ligger ³⁾). Værten, den velhavende Grosserer Fritz Dithmer, Ejer af Hotel Bellevue i København og Søgaard i Gentofte, nikker glad

Anne Johanne Johnsen, født Thuesen, * København ^{18/11} 1801, † København ^{7/2} 1875 — Den gamle Ekscellence, der afsluttede sin Løbebane som Departementschef i Finansministeriet, var Jonas Collins Ven og efter Samtidens enstemmige Dom („vist Landets mest ansete Embedsmand“, Udtalelse af Etatsraad L. I. Brandes, se Ida Johnsen: Mellem to Tidsaldre, Kbh. 1915) en Hædersmand af sjældent fin Støbning. Han blev 91 Aar. — Strygejernet er det Hus, der adskiller Vesterbrogade og Frederiksberg Allé.

¹⁾ Konfirmation 10. Oktober 1875.

²⁾ Mélanie Borring, ^{15/11} 1834 — ^{18/8} 1917, Sproglærerinde (Fransk).

³⁾ Nu „Politiken“s Hus. Dengang Vestervoldgade 39, Hotel Bellevue. I Hjørne Dagligstuen, hvor Fuldmægtig Dithmer blev præsenteret for Frk. Thalbitzer, har nu Chefredaktør Ove Rode sit Kontor.

ned til sin Kone og til begge sine Børn; hans Datter Julie skal om faa Maaneder holde Bryllup med den unge Læge Asmund Rovsing ¹⁾, og nu paa denne Søndag Aften gør han et Slags Afskedsbal for hendes Venner fra Ungpigetiden. Med Stolthed betragter han sin smukke og livlige Søn, Birkefuldmægtig Ludvig Dithmer med det sorte Fuldskæg, og studser ved at se ham og hans Borddame tale saa venligt og interesseret med hinanden, skønt hun er aldeles ny i Kredsen. Hvem er den unge, rødblonde Dame? Elisabeth Thalbitzer. Hvorfor studser Værten ved at se sin Søns Interesserethed? Aa, han tænker blot paa den oprivende Familiescene, Frk. Thalbitzer uden egen Vidende og Vilje var Skyld i, da Indbydelserne skulde udsendes. Da alle gamle Venner var inviterede, kom Julie nemlig og sagde: „Der er en ung Pige, jeg saa gerne vil have med, skønt hun aldrig har været her før; jeg kender hende fra Frk. Borrings Timer; hun hedder Frk. Thalbitzer og er saa forfærdeligt sød.“ „Det kan der aldeles ikke være Tale om,“ erklærede Ludvig, „det er jo stik imod Selskabets Idé; naar Fader gør Afskedsbal for dine Ungpigeaars Venner, kan man dog ikke begynde at tage et vildfremmed Pigebarn med, som ingen af os andre blot har set.“ „Jamen, hun *er* saa sød,“ forsikrer Julie. „Det er ganske ligegyldigt,“ svarer Ludvig, „tænk, *jeg* skulde saa ovenikøbet trækkes med hende til Bords, fordi hun vilde være ny i Huset. Ikke Tale om det; hun skal ikke med.“ Naa, Mands Vilje,

1) Julie Frederikke Henriette Rovsing, født Dithmer, * København ²¹/₈ 1856, † København ²¹/₁₃ 1909. — Niels Ivar Asmund Rovsing, * København ²⁴/₁₂ 1850, † København ¹⁴/₃ 1909, Professor. — Ludvig og Julie Dithmer havde haft en ældre Søster Thora, der var død som ganske lille: Thora Marie Louise Dithmer, * København ²⁸/₄ 1851, † København ⁴/₁₀ 1851.

Kvindes Vilje, — kort sagt: Frk. Thalbitzer kom med, og Ludvig bider i det sure Æble og tager hende til Bords, og nu synes hans Fader altsaa, han klarer det endda overmaade nydeligt som en god Broder, der ikke

Elisabeth Thalbitzer (1880).

vil ødelægge sin Søsters Festaften. Men Fritz Dithmer tog fejl; det var noget langt større, der foregik i hans Hjem hin 1. Februar 1880. Det var Skæbnen, den største Ironiker af alle, der efter tyve Aars Forløb lod den lille, nyfødte Rødtop og Drengen fra Voldkvarteret for første Gang mødes og det med éclat. Tæppet falder for 2. Akts 1. Afdeling; i Mørket høres en Vogn standse

foran et stort Hus, og en ung Pige jubler sin Fader i Møde: „Aa, Fader, jeg har aldrig i mit Liv moret mig saa godt som i Aften!“ Og Tæppet gaar for 2. Akts 2. Afdeling: Grosserer Dithmer og Frues Sovekammer efter Festen; Ægteparret er ved at falde i Søvn. Døren springer op; ind træder en Birkefuldmægtig i Skjorteærmer og med Selerne daskende ned til Hælene. Han gaar hen til Forældrenes Senge, slaar begejstret ud med Armene, oplader sin Røst og raaber; „Nu er hun der! Hende skal det være og ingen anden!“ „Hvem mener du dog?“ „Frk. Thalbitzer selvfølgelig!“ svarer Ludvig og forsvinder. Hans Forældre stirrer forbløffede og straks efter henrykte paa hinanden. Tæppet falder.

Nye levende Billeder. Begivenhederne udfolder sig raskt; Familien Dithmer er ekspedite Folk, og den unge Dame stiller sig ikke afvisende. Metoden er imidlertid den gamle og prøvede. En Port: Den unge Dithmer staar skjult i den paa Udkig; Frk. Thalbitzer gaar forbi; Hr. Dithmer træder frem, og de følges ned ad Gaden, hvilket den Gang var adskilligt mere opsigtsvækkende end nu. — Det kongelige Theater: Frk. Thalbitzer træder ind i en Loge; hendes Øjne synes at spejde lidt uroligt ned i Parkettet; pludseligt rødmer hun og nikker; Hr. Dithmer staar dernede og hilser. — Spisestuen i Tordenskioldsgade. Hele Familien sidder ved Middagsbordet; det ringer; Pigen kommer ind med en lille Pakke, som hun overrækker Husets ældste Datter med Ordene: „Værsgo, et Bud til Frøkenen med Asparges fra Fuldmægtig Dithmer.“ Det er Robert Hamerlings netop oversatte Roman „Aspasia“, som Hr. Dithmer med sin Hellenerbegejstring har lovet hende og som hun nu maa modtage under almindelig Fnisen af tre yngre Søstre, der efterhaanden har faaet Anelse om, at

noget er ved at vise sig¹⁾. — Stue hos Dithmers: Julie taler ivrigt med sin Broder, der synes at love hende noget; man hører hende tilslut sige: „Altsaa ikke før mit Bryllup!“ — Meget betydningsfuldt, men kortvarigt Billede: Garderoben i Den kongelige Skydebane Torsdag den 10. Juni 1880, Asmund og Julie Rovsings Bryllupsfest. Gæster i Mængde er ved at komme; Brudens Broder staar skjult mellem Tøjet; Elisabeth Thalbitzer viser sig paa Tærskelen; han styrter frem, fører hende ind i Garderoben og taler meget sagte til hende. Hvad han spørger om, kan man ikke høre; men det er ganske givet noget af største Interesse for ham; man ser, hun maa have svaret efter Ønske, for pludseligt lysner hans Ansigt i den højeste Glæde, og han forsvinder ind i Salen, medens hun et Øjeblik endnu bliver staaende i Garderoben, og over hendes Ansigt lyser nu den samme Glæde som før over hans. — Skydebanens Sal en Time senere: Bryllupsfesten er i fuld Gang. Pludseligt rejser selve Festens Giver, Grosserer Frederik Dithmer, sig og vandrer den lange Vej ned til den beskedne Plads, hvor Elisabeth Thalbitzer, hans Datters af Familien kun i fire Maaneder kendte Veninde, er anbragt; han bøjer sig, kysser hende højtideligt og gaar diskret, men under temmeligt stor Opmærksomhed tilbage til Hovedbordet. — Sidste levende Billede: To Visitkort i en Konvolut spredes over Byen og forkynder den Forlovelse, der var indgaaet i Skydebanens Garderobe. — Og saa hæver Tæppet sig for 3. Akt, der kun er et Tableau. Stort Bryllup i Trinitatis Kirke. Foran Alteret staar Drengen fra Larsbjørnstræde og Studiestræde og Pigen fra Gammel Kongevej;

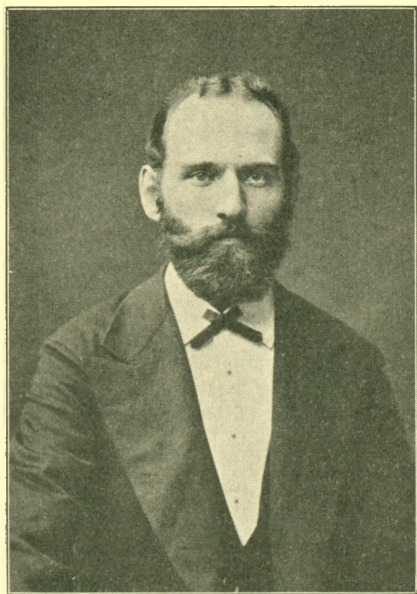
1) Robert Hamerling, ²⁴/₈ 1830—¹⁸/₇ 1889, østrigsk Forfatter. „Aspasia“ udkom 1876, oversat paa Dansk 1879. Min afdøde Tante Harriet Bang har fortalt mig denne Anekdote.

de lover at elske hinanden i Medgang og Modgang, indtil Døden adskiller dem; under Bryllupsmarchens Toner vandrer Ludvig og Elisabeth Dithmer langsomt ud, deres vita nova i Møde. Det er Lørdag den 15. Oktober 1881. Tæppet falder. —

Med Heltindens Bryllup bør Skuespillet ende, kan man sige med en Tillæmpning af en oehlenschlägersk Udtalelse¹⁾, og Tusinder af Skuespil og Romaner har bøjet sig for denne Maksime. Men allerede før Henrik Ibsens Tid havde man opdaget, hvor urigtig den er og at — ihvertfald for Kvinden — Ægteskabets Historie er langt værdifuldere og mere udviklende end de char-mante, men oftest ret betydningsløse Oplevelser, hun som ung Pige kommer ud for²⁾. Forfatteren har derfor ikke ønsket at føre „Elisabeths Saga“ videre som et Skuespil; naar Tæppet atter gaar op, staar han alene paa Scenen i Kjole og Hvidt og reciterer — stadigt i Ernst Tollers Manér — Resten af Sagaen, som nu er Livets Alvor, for et gunstigt Publikum.

1) Adam Gottlob Oehlenschläger, ¹⁴/₁₁ 1779—²⁰/₁ 1850, „skaldernas Adam“ (E. Tegnér i Lund ²³/₈ 1829).

2) Henrik Johan Ibsen, ²⁰/₃ 1828—²³/₅ 1906, Norges største Digter. „Et dukkehjem“ udkom 1879.

Ludvig Dithmer (1880).

2.

DA **Elisabeth Dithmer** efter Bryllupsrejsen drog ind i sit første, eget Hjem i Vendersgade 14, ventede der hende en ikke helt let Opgave. Hun var med sine 22 Aars begrænsede Livserfaring fra sin harmoniske, muntre Familiekrede traadt ind i en Familie af en helt anden Type, hvis Medlemmer elskede hverandre med en Kærlighed af den lidt tyranniske Art og som havde nogle Temperamenter, hvis Lige hun aldrig før havde truffet; det var som at komme ind i et Krudtkammer, altid med Livet i Hænderne. Alle holdt de af hende og var stolte af hende, men endnu mere af den elskede Søn,

hun havde taget bort fra Hjemmet; nu skulde det nye i Vendersgade ihvertfald staa under det gamles Formynderskab. Det var ikke Elisabeths Mening, og det varede unægteligt en rum Tid, før de fandt den rette modus vivendi. Hun havde i sin Mand Ludvig Dithmer, nu Assistent (Sekretær) i Justitsministeriet, fundet en intelligent og indtagende Personlighed, en dygtig, baade hurtigt og grundigt arbejdende Jurist, en ualmindeligt ren og god Karakter, men ogsaa en Mand, som med sine 28 Aar allerede længe havde været økonomisk uafhængig i gode Stillinger og dog var blevet boende hjemme, derfor i materiel Henseende godt forkælet, vant til det ret store Liv paa Søgaard med Ridehest osv., kolerisk som sine Nærmeste og dog hængende ved dem med Beundring og fælles Interesser. De mødtes da, Ludvig og Elisabeth Dithmer, til Samlivet med højst forskellige Forudsætninger; men de elskede hinanden, og det blev i 41 Aar det lykkeligste Ægteskab, man kan forestille sig. I det nygifte Pars saare beskedne Hjem samledes Ludvigs Kammerater: Gustav Philipsen, Johannes Ussing ¹⁾, Holger Holten, Carl Ussing og flere. Aaret efter Bryllupet holdt Elisabeth den Førstefødte i sine Arme, en Kæmpeballe, som fik Navnet Eva. De tre flyttede nu til Frederiksberg, Elisabeths Fødeby, og der fødte hun et Bysbarn, en spinkel, lille Pige, Gudrun; efter den Bedrift rykkede de atter til København. Men dér var imens blevet tommere for den unge Frue; hendes Fader var blevet udnævnt til Borgmester i Ringsted og var flyttet derved med hendes Moder og alle tre Søstre: Harriet, Ellen og Annette. Det gjorde det vel nok noget

¹⁾ Gustav Philipsen, ²⁷/₁₀ 1853—⁸/₂ 1925, Raadsformand. — Carl Johannes Ussing, ⁸/₃ 1854—⁷/₅ 1896, Dommer i Ægypten, Dr. jur.

lettere for dem at forlade Hovedstaden, da Kongen 1886 udnævnte Assistent Dithmer til Auditor i Hæren og kort efter tildelte ham Garnison i Odense, hvortil de nu drog med bankende Hjerter, en aldeles ukendt Tilværelsesform

Eva og Gudrun Dithmer (c. 1891).

— Livet i Provinsen — i Møde. For første Gang skulde de prøve Livet helt paa egen Haand uden Forældrehjemmene i Ryggen, og navnlig Elisabeth drog vel med hemmelig Gru over Storebælt til det fjerne Fyn.

Derovre fandt de imidlertid alt over Forventning; de blev modtagne af gamle Venner: Etatsraad Dreyer og

hans store Familie ¹⁾); selv vandt de sig unge og glade Venner: det stralende, muntre Premierløjtnantpar Anton og Ingeborg Timm, Premierløjtnant Valdemar Rømer, Overlæge Peter Aabye ²⁾), fik en usædvanligt stor

Egil Dithmer (²⁵/₆ 1891).

¹⁾ Jørgen Christian Dreyer, ¹¹/₅ 1832—⁷/₈ 1897, Etatsraad, Bladudgiver („Fyens Stiftstidende“). Hans næstældste Søn, Ingeniør Jørgen Dreyer, blev 1888 gift med det ældre, dithmerske Hjems Quasi-Plejedatter Marguerite Most.

²⁾ Anton Albert Timm, ²³/₇ 1863—⁸/₄ 1913, Oberstløjtnant. — Ingeborg Timm, født Ussing, ²⁰/₁₃ 1864—⁷/₁ 1929. — Niels Peter Johan Aabye, ²³/₄ 1848—¹³/₅ 1923, Etatsraad.

Omgang, var glade ved Auditørembedet og de pæne Hjem med smaa Haver, de beboede. Ja, naar man senere spurgte dem: „Hvilken Periode i eders Liv anser I for at have været den lykkeligste?“ svarede de uvægerligt: „Vort første Odenseophold. Da lykkedes alt for os; vi var unge, glade og raske, var velsete overalt og fik en selskabelig Position, som i og for sig slet ikke svarede til en Auditørstilling. Og“ tilføjede de saa „der fødtes Sønnen.“ Ja, der i Odense fødtes i Sommeren 1888 deres tredje og sidste Barn, en Dreng, som fik Navnet Egil, min Ringhed. Og her sprænger jeg den sidste Rest af Teaterfiktionen og erklærer mig blot at være en Søn, der taler til sin Moder paa hendes 70 Aarsdag.

De gyldne Odensedage kunde ikke vare evigt. Fader havde 1891 som Kommissionsdommer i en Garnisonsby langt fra Fyn faaet betroet nogle pinlige Undersøgelser, der krævede Skarpsindighed og Takt; han løste Opgaven og blev om Efteraaret til Gengæld forsat som Auditør til København. Der fandt de snart et fornøjeligt Kollega-par i Auditør Theodor Gad ¹⁾ og Fru Nini Gad, født Thaulow. Men Skæbnens Veje er uransagelige. Saafremt du, Moder, trods Odenses Kødgryder inderst inde har glædet dig over at skulle vende tilbage til Hovedstaden, hvor du dog altid har hørt mest hjemme, var det en Lykke, at du ikke kunde forudse, hvad der ventede dig der. Først Faders store Sygdom: et Par Maaneder paa Frederiks Hospital med Blindtarmsbetændelse, derefter næsten ligesaa længe Gigtpatient hjemme, stadigt under Professor Withs omhyggelige Behandling ²⁾. For at overvinde de sidste Rester af Gigten rejste min Fader til Wiesbaden, men blev telegrafisk hjemkaldt af den sør-

¹⁾ Johan Henry Theodor Gad, ¹⁸/₃ 1858 – ⁷/₃ 1917, Politimester.

²⁾ Carl Edvard With, ¹⁴/₁₂ 1826 – ¹³/₆ 1898, Konferensraad.

geligste Aarsag. Difteritis, dengang en langt frygteligere Sygdom end nu, havde Aaret før dræbt min store Fætter Poul Rovsing, en sød 11 Aars Dreng ¹⁾). Nu slog den ned hos os, medens vi alle i Faders Fraværelse holdt Ferie i Ringsted, og ramte min Søster Gudrun, som døde i sin Moders Arme Tirsdag den 20. Juni 1893; Fader naaede lige at faa set hende i Live. Det er den største Sorg, der havde ramt og kom til at ramme mine Forældre; intet er saa tungt som at staa ved sit Barns Kiste, og Gulla, der kun blev 9 Aar, havde været et ualmindeligt nemt og kærligt Barn; paa hendes Gravsten lod mine Forældre indhugge Ordene: „Hun var altid god og altid glad“, og dermed er jo alt sagt. Men Gudruns Død fik en skæbnesvanger Virkning for Hjemmet; ved den sprængtes det vigtigste Bindeled mellem hendes tilbageblevne to Søsken. Hun havde leget udmærket med Eva, og hun havde taget sig kærligt og utrætteligt af sin lille Broder, hvad min Fader i „Egils Saga“, den Bog, han efterlod sig om mine ti første Leveaar, mange Gange bevidner, skønnest ved hendes Død ²⁾). Eva havde altid levet lidt i Skyerne og har — hendes gode Egenskaber aldeles ufortalt — aldrig følt Kald til at være Barne-pige; nu stod hun og jeg alene med næsten seks Aars Aldersforskel — og trissede hver sin Vej, i Grunden for to Enebørn at regne. Da jeg begyndte at blive voksen, opholdt hun sig mest i Ringsted; saa giftede hun sig og rejste til Norge, hvor hun har sit Hjem. Og som i ydre Henseende er vi ogsaa af Karakter vidt forskellige. Lad mig da her betone, at jeg kender den Beundring, Eva i

1) Poul Egede Rovsing, * Fredensborg ^{21/6} 1881, † Fredensborg ^{10/8} 1892.

2) Ludvig Dithmer: Egils Saga. Manuskript. Odense 1888 — Næstved 1898. (138 Sider.)

mange Retninger nærer for sin Moder; men jeg har ikke konfereret med min Søster i Dagens Anledning, og alt, hvad her er og bliver sagt, gaar paa min Kappe alene.

Efter Gudruns Død har mine Forældre sikkert gerne villet bort fra København, og snart efter blev Auditor Dithmer udnævnt til Borgmester og Byfoged i Næstved; i Begyndelsen af 1896 rejste vi derved og tog Bolig i den store, gamle Købmandsgaard i Brogade, hvortil hørte en dejlig Have. Haven — ak ja, min Barndoms Have i Næstved med Nøddegang, Kroketplads, Granplantage og alt. Og lige udenfor dens Grænse Pastor E. Bohns Have¹⁾ og den store Tømmerplads. Vi husker Karl Gustav Brøndsteds smukke Ord: „Der var en Gang i vor Barndom en grøn Eng; der har aldrig været saa grøn en Eng siden; det var nemlig Sommerferie, og aldrig senere har der været en saadan Fryd og Lykke i det Ord. Det er nu vist, at siden vi blev voksne og fornuftige og lærte at skatte denne Verdens dyrekøbte Ting, da begyndte Engene at blive mindre grønne og Himlen mindre blaa. Der var den Gang mellem alle Vidundere, som senere forsvandt, et fredlyst Sted, et helligt Sted — og her paa Jorden —, hvor der var evig Sommer og evig Lykke.“ Naar jeg hører disse Ord, staar Haven i Næstved, der i Virkelighedens Verden ikke mere er til, for min Sjæls Øje; jeg ser dig, min unge Moder, Borgmesterinden paa 36 Aar, komme dansende derved med Musketerhandsker for at plukke Jordbær eller stikke Asparges; jeg ser min raske Fader komme vandrende i sit ældste Tøj med den store Havestol og mine muntre, unge Onkler og Tanter tumle sig med Ringspil, Kroket og Pusterør; netop i Halvfemserne blev dine Søstre gifte med tre udmærkede

¹⁾ Henning Marinus Emanuel Bohn, ^{29/6} 1819 – ^{5/1} 1920, Sognepræst.

Mænd ¹⁾ og satte alle deres otte Børn i Verden. Det var jo kun en lille By, vi dennegang var komne til; men mange elskværdige Mennesker boede i den, og blandt Garnisonens Officerer fandt vi en Ven i Premierløjtnant Oscar Philipson, hvis Venskab har fulgt dig op gennem Aarene. Fader, der altid var og blev en ypperlig Taler, havde været en vittig og slagfærdig Digter af Lejlighedsviser, indtil Gudruns Død satte en Slags Stopper derfor; netop i Næstved var det, *du* aabenbarede dine Anlæg i samme Retning, de, hvormed du senere har hyldet og glædet saa mange Mennesker ²⁾. Og saa den skønne, sydsjællandske Natur, de store Skove om Herlufsholm og de lidt længere borte; husker du vore lange Køreture, naar Fader som Herredsfoged i Tybjerg Herred skulde rundt i sin Jurisdiktion? Du havde den Sorg at miste din kun 67-aarige Fader, Borgmester Henrik Thalbitzer, faa Maaneder efter vor Ankomst til Næstved ³⁾; men det var jo kun en Grund mere til hyppigt at tage til Ringsted og besøge din Moder. Det var gode Aar i Næstved; kun mod Slutningen kastede store Sygdomme Skygge hen over dem; Overlæge Maag opererede dig og mig, og Professor Thorkild Rovsing ⁴⁾, Kirurgiens nye

¹⁾ Harriet gift 1891 med Købmand Hans Bang Ringsted; Annette 1893 med Borgmesterfuldmægtig Christian Hattensen, Maribo; Ellen 1897 med Fængselsbogholder Harald Karby, Vridsløselille.

²⁾ Fader efterlod mig 53 Sange, han i Tidens Løb havde digtet, næsten alle trykte. Af Moder ejer jeg til nu 96 Digte og Sange, trykte og utrykte.

³⁾ Se Elisabeth Dithmer: Henrik Thalbitzer. Kbh. 1929. (14 Sider, 1 Portræt.)

⁴⁾ Hjalmar Vilhelm Bernhard Maag, ²/₉ 1853 – ⁶/₁₂ 1912, Professor. Anset Kirurg. — Niels Thorkild Rovsing, ²⁸/₄ 1862 – ⁴/₁ 1927, Professor ved Universitetet, yngre Fætter af Asmund Rovsing. Undervisningsminister ³⁰/₈ – ⁵/₄ 1920 (Min. Liebe).

Stjerne i Danmark, foretog en livsfarlig Nyreoperation paa mig, en lang og streng Tid, som endte godt. Efter den tog vi alle fire til Verdensudstillingen i Paris. Og kort efter blev Fader udnævnt til Borgmester i Odense.

I Efteraaret 1900 begyndte dit andet Odenseophold, der skulde strække sig over godt ti Aar og som for dig næppe kom til at betyde det samme som for Fader. For ham blev det en Udfoldelse af det, han engang blev kaldt: den fødte Administrator; han var glad ved at komme i Spidsen for den større Kommune, og i den lagde han, som han selv sagde, sin egentlige Livsgerning. Du savnede vel lidt Ungdomsdagene, Auditørtiden; men blandt den store, pligtmæssige Omgang dannede I dog „Seksanten“ sammen med fire personlige Venner: Stiftamtmand de Jonquières og Frue, Oberst Gerhard Muus og hans første Hustru Mathilde Muus, født Brock, en Sekskant¹⁾, der nu er spredt for alle Vinde. Du skabte os et særligt smukt Hjem i Sukkergaarden, den kendte, gamle Købmandsgaard i Frederiksgade; der som i Næstved kom Familien ofte paa længere Besøg. De første seks Odenseaar var lykkelige og festlige; husker du Skyttelavets 200 Aars Jubilæum, Kanalindvielsen med Christian IX's sidste Besøg derovre og den straalende Hundreedaarsfest for H. C. Andersen ²⁾? Snart efter blev jeg Student (1906), tog til København og kom nu kun i

1) Frederik Lindam Godefroi de Dompierre de Jonquières, $\frac{6}{10}$ 1854— $\frac{30}{4}$ 1925, Overpræsident. — Jeanina Emilie de Jonquières, født Baronesse Stampe, $\frac{11}{9}$ 1861— $\frac{22}{8}$ 1911. — Mathilde Muus er Kogebogsforfatterinden „Fru E. Constantin“.

2) Skyttelavsjubilæet $\frac{31}{5}$ 1904. — Kanalindvielsen $\frac{27}{8}$ 1904; Christian IX døde $\frac{29}{1}$ 1906. — Hundreedaarsfesten $\frac{2}{4}$ 1905; Hans Christian Andersen, Eventyrdigteren, fødtes i Hans Jensensstræde 45 i Odense 2. April 1805; det i Fødestedet nu indrettede Museum blev aabnet af min Fader $\frac{2}{4}$ 1908.

Ludvig og Elisabeth Dithmer.
(Wiesbaden 27/8 1907.)

Ferierne til eder og til min Fødeby; samtidigt blev der megen Uro i eders Tilværelse. Den 15. Oktober 1906 fejrede vi fire sammen med din Søster og Svoger Annette og Christian Hattensen eders Sølvbryllup i Berlin; vi var rejste derned, fordi Døden nogle Uger før havde taget din Svigerfader Frederik Dithmer bort; et halvt Aar senere døde din Svigermoder Henriette Dithmer; begge var de højt oppe i Firserne. Døden vedblev imidlertid at forfølge min fædrene Familie; i et og samme Aar gik din Svoger og Svigerinde Asmund og Julie Roving bort, begge kun i Halvtredserne. Og Eva giftede sig med Redaktør Martin Vanberg og rejste for bestandigt til Norge. Det var vore store Rejseaar; hvor var vi sjæleglade, naar vi i hver Sommerferie drog mod Syd, til Østrig, til Schweiz, til Holland; midt i et Uvejr overskred vi paa Splügen-Pashøjden Italiens Grænse; vi vandrede mellem Bellagios Cypresser; du og jeg red paa Muldyr ad de stejle Stier til Toppen af Brévent i de franske Alper, medens Fader, ellers vor kyndigste og utrætteligste Fører, nøjedes med at følge os med Kikkert i Chamonix ¹⁾). Derind imellem vore første norske Rejser: til Kongsberg hos Vanbergs, hvor Børnene var begyndt at komme, og til Oslo (da Christiania) hos vore nye Venner Ingolf og Ragnhild Schanche ²⁾, senere desuden hos Fru Ludovica Levy. Lad os ogsaa mindes Købmand Brandis, eders russiske Ven fra Wiesbadenopholdet 1907 ³⁾. Men tilsidst

¹⁾ Splügen, Bellagio og Chamonix besøgte vi paa en og samme Rejse (Juni—Juli 1909).

²⁾ Ingolf Schanche, norsk Skuespiller, nu Chef (Direktør) for Det nye teater i Oslo, der aabnedes 26. Februar 1929.

³⁾ Semen Davidovitsch Brandis, 1854—⁶/₁ 1928, russisk Storkøbmand (Pelsvarer) i Moskva, død som Emigrant i Riga. Jeg besøgte ham 1916 i Moskva og han os 1923 i København. En Mand af fin Kultur og udpræget aristokratisk Fremtræden.

kom den Dag paa et Hotel i Hamburg, hvor Fader pludseligt slog i Bordet ved i en Avis at læse, at den Embedsstilling, Generalauditor for Hæren og Flaaden, han ikke uden Grund altid havde ment sig designeret til og som han ogsaa havde haft ganske særlige Betingelser for at udfylde, var blevet vakant og straks besat med en anden, iøvrigt dygtig Jurist¹⁾. Endnu i Hamburg skrev han direkte til Konseilspræsident (Statsminister) Berntsen²⁾ og meddelte, at han agtede at søge Afsked fra Statstjenesten. Han havde tidligere afslaaet et Amtmandsembede i Jylland³⁾; i de næste, bevægede Maaneder blev der nu tilbudt ham et Par Amtmandsembeder paa Sjælland, der var eller snart vilde blive ledige. Men I var begyndt at blive trætte af Provinsen, og Baandene, der bandt eder til Odense, var efterhaanden stærkt løsnede; Sekskanten var helt sprængt, idet baade Jonquières' og Muus' var flyttede til København, hvortil I nu ogsaa længtes. Og uventet for næsten alle stod da en skønne Dag i Statstidende, at Borgmester Dithmer efter Ansøgning var afskediget med Pension og samtidigt udnævnt til Konferensraad. Syv Uger senere flyttede I

1) Generalauditor Hans Christian Steffensen tog $\frac{3}{8}$ 1910 sin Afsked; samme Dag blev Overretsassessor, (Landsdommer) Hans Christian Nicolaj Giørtz udnævnt til Generalauditor. Denne skæbnesvangre $\frac{3}{8}$ tilbragte vi intetanende i Amsterdam; vi kom til Hamburg $\frac{7}{8}$.

2) Klaus Berntsen, $\frac{12}{8}$ 1844— $\frac{27}{8}$ 1927, Kreditforeningsdirektør. Konseilspræsident og Forsvarsminister 1910—1913. Han var Typen paa en Fynbo.

3) Brev fra Indenrigsminister Berntsen af 1. Maj 1909. Han var Indenrigsminister 1908—1909 (Min. Neergaard I og Min. Holstein). Efter Verdenskrigen blev han først Forsvarsminister, derefter Minister u. P. 1920—1924 (Min. Neergaard II). Han og Justitsminister S. Rytter, med hvem Fader i sine sidste Aar havde haft Samarbejde, fulgte ved Faders Begravelse i dybeste Stilhed $\frac{1}{11}$ 1922.

fra Odense til København, dennegang for bestandigt. Det var den 18. Maj 1911.

Som en virkelig ungdommelig Konferensraadinde stod du nu atter i Hovedstaden, og lyst saa vi tre paa Fremtiden (jeg var straks flyttet til eder). Altfor lyst. De første Aar, Bredgadeaarene, blev en Trængs-lens Tid. En Dag kørte vi dig i Ambulance til Rovsings Klinik, hvor din Blindtarm i sidste Øjeblik blev fjernet; det var anden Gang, Thorkild Rovsing frelste en af os. Du kom dig, men først efter en lang Rekonvalescens. Derefter fulgte Evas Barselbeber efter Elsas Fødsel, hvor I over Hals og Hoved maatte op til Kongsberg; ogsaa det Uvejr drev over; men da var Fader saa medtaget, at I bagefter maatte til Sydtyskland for at komme til Kræfter. Saa døde din Moder Louise Thalbitzer, hvis Alderdom vi alle havde kappedes om at forsøde, 83 Aar gammel. Og en Dag stod du oppe hos mig i Gyl-dendalske Forlag og fortalte med store, forfærdede Øjne, at Dr. med. K. K. K. Lundsgaard netop havde meddelt dig, at du havde Stær paa begge Øjne, og hvad det Budskab betød for en saa virkelysten, kun 54-aarig Kvinde, kan enhver let tænke sig. Det var Modgangstider, og under Indtryk af dem flyttede vi i Foraaret 1914 til Panoptikon-bygningen, den smukke, lyse Lejlighed paa fjerde Sal i Vesterbrogade 5, hvor du kom til at bo i 14 Aar, længere end noget andet ¹⁾. I det Hjem skulde du opleve Verdenskrigens og Vaabenstilstandens vanskelige og in-citerende Aar. Alle tre traadte vi ind i dansk Røde Kors' Krigsfangearbejde. Du viede det din Opfindsomhed og varmhjertede Idérigdom, og to Øjenoperationer kunde

¹⁾ Panoptikonbygningen (Matr. 118), opført 1884, består af Vesterbrogade 5, 5 A og 5 B. Nordisk Panoptikon havde Lokaler i 5 (da 3) fra 1884 til 1924.

ikke hindre dig deri; du saa Fader blomstre op ved atter at have en stor Virksomhed at administrere og mig drage til Leningrad (da Petrograd) som Sekretær hos vor Ven fra Næstvedtiden, Ritmester O. Philipsen, og efter et indholdsrigt Aars Forløb vende hjem i god Behold¹⁾. Det endte med, at Kongen dekorerede dig med Mindetegnet for dansk Krigsfangehjælp²⁾. — Under Krigen døde din udmærkede Søster Harriet Bang; senere døde hendes unge Datter Maria Louise Wiboltt, din Ungdomsveninde Louise Evaldsen og den nyligt fra Oslo tilflyttede Ludovica Levy, med hvem vi havde ventet os saa meget godt Samvær³⁾. Og nu trak det op til det værste, der kunde ske. Min Fader var efter Krigen begyndt at blive noget mærket af Aarene; hans muntre Sind var ikke som før, og han følte sig ældet uden dog at være syg. I Sommeren 1922 opholdt han sig i Tyskland, medens du var i Norge, jeg i Frankrig, og henrykte blev vi ved at modtage hans daglige Breve, der viste, at han med næsten barnlig Glæde nød Rejselivet, som han altid havde

1) Mit Ruslandsaar 22. Juni 1916—24. Juni 1917.

2) Udnævnelserne er af 20. September 1919. Samme Dag modtog min Fader og jeg samme Dekoration, i hvilken usædvanlige Anledning jeg en familie omdøbte den til Det dithmerske Huskors. — Fotografiet af Moder S. 5 er fra denne Tid (16/6 1919).

3) Harriet Louise Bang, født Thalbitzer, * Frederiksberg 1/8 1861, † Ringsted 25/5 1917. — Maria Louise Harriet Wiboltt, født Bang, * Ringsted 7/12 1896, † Sorø 15/9 1922. — Louise Christiane Emilie Evaldsen, født von Bülow, 18/8 1856—14/10 1922. — Ludovica Magdalena Marie Levy, født Dysten, 7/9 1856—20/10 1922, norsk Skuespillerinde og Teaterdirektør. Hun var dansk af Fødsel (født i Nakskov) og flyttede i Sommeren 1922 med sin unge Veninde Fru Henny Astrup til København, døde her efter blot et Par Maaneders Forløb; hun blev begravet den Dag, min Fader døde. Fru Levy var en klog og elskværdig Dame med mange Interesser.

elsket, og Badetilværelsen i det kære Wiesbaden ¹⁾). Glad og forynget vendte Konferensraad Dithmer hjem. To Maaneder derefter kørte vi ham i Sygevoan til Kommune-hospitalet, og en Formiddag en Maaned senere kørte du og jeg alene derfra, hvor Fader netop var død af Lungebetændelse, 69 Aar gammel, Torsdag den 26. Oktober 1922. Du havde holdt dit Løfte fra foran Altret i Trinitatis Kirke om at dele Modgang og Medgang med ham, til Døden adskilte eder; du var hos ham, da han drog sit sidste Suk, og han fik med i Graven dit Brudeslør, Brudekrans og Brudebuket, Symboler paa en Ungdomskærlighed og et langt Samlivs Lykke.

Og saa var du ene, 63 Aar og Enke, ene, skrøbelig af Legeme, stærk af Aand. Den fik du Brug for i disse sidste syv Aar. I Norge har du en Datter, Svingersøn og fem Børnebørn (i Aldrene fra 20 til 10 Aar); men de er langt borte, og Norge er jo ikke netop Idyllernes Land. Hos dig, snart ganske vist andetsteds i Byen, men altid dit Hjerte nær og i din Tanke ²⁾, har du din Søn, der elsker dig og altid tænker paa dig, men som desværre selv altfor vel ved, at han i disse Aar ikke har kunnet yde dig den Opmuntring, han burde og inderligt gerne vilde have ydet dig. Ene, for Døden har bortrevet nogle flere af dine Nære: din Svoger Hans Bang og din jævnaldrende Kusine Johanne Wittendorff ³⁾). Ene, for du har som jeg maattet opleve at se, at der var dem, for hvem

¹⁾ Et af min Fader forfattet, anonymt Rejsebrev fra Wiesbaden: „Turisterne i Tyskland“ findes i „Politiken“ af 11. Juli 1922.

²⁾ Fra jeg for 23 Aar siden blev Student, har jeg modtaget ialt 1762 Breve fra min Moder; det er et Brev hver femte Dag.

³⁾ Hans Anders Bang, * Ringsted ⁵/₅ 1855, † København ³/₄ 1925, Købmand i Ringsted. — Johanne Christiane Wittendorff, født Borring, * København ²³/₅ 1858, † København ²⁴/₂ 1926.

Ludvig Dithmer — Mennesket eller Konferensraaden — havde været den eneste, de nærrede Interesse for, og som derfor, ligesom Løjtnanten i „En fallit“¹⁾, nu i vort svageste Øjeblik saa godt som forsvandt, en sund, men besk Erfaring. Til Gengæld oplevede du ogsaa trofast Hengivenhed, hvor vi i og for sig ingen Ret havde til

Vesterbrogade 5, København.
(* Egil Dithmer, 1/8 1926.)

at vente den ²⁾). For fire Aar siden flyttede din Svoger og Søster, Civildommer Hattensen og Frue, her til Byen³⁾, en stor Opmuntring for dig. I Fjor flyttede du selv til din nuværende, mindre, men hyggelige Lejlighed paa anden Sal i Vesterbrogade 5 A, altsaa stadigt i Panop-

1) Den sørgmuntre Løjtnant Hamar i B. Bjørnson: En fallit (1874).

2) Jeg sender her Justitsraad Christian Madsen, Byraadssekretær i Odense, en venlig Tanke.

3) Dommer C. Hattensen, Korsør, udnævntes 13/2 1925 til Civildommer i København Amts Nordre Birk.

tikonbygningen, hvor du den 5. Januar i Aar fejrede din Faders Hundreedaarsdag med en smuk Familiefest, og i Dag hylder vi dig, fordi du som den hidtil eneste i din Generation indenfor Familien i snævrere Forstand er naaet at fylde 70 Aar. Vi hylder dig, fordi du er netop den, du er. Hvordan er du da?

Vesterbrogade 5 A, København.

3

I det foregaaende har jeg opridset Elisabeth Dithmers Saga i rent ydre Henseende og er nu naaet til den Opgave at skildre dit indre Menneske, din sjældne Personlighed. Ingen er mere forpligtet dertil end jeg, og ingen har nogensinde været mere kompetent — paa En nær, i hvis Sted jeg har tænkt mig og i hvis Navn jeg ogsaa taler. Andre vil vel i Aften prise dig ud fra deres Synspunkter; jeg vil tale om dig i al Almindelighed og set med Hjemmets Øjne, det Hjem, hvor til mit 35. Aar (paa nogle Studenteraar nær) Fader, du og jeg var en uadskillelig Trio. En Foredragsholderske¹⁾ har jeg engang hørt sige: „Hvorfor har Mænd og Kvinder altid hadet hverandre? Tal med en Mand om hans Moder eller om

1) Forfatterinden Fru Thit Jensen.

hans Elskede, — aa, saa er de altid det vidunderligste paa Jorden. Men nævn for ham Ordet „Kvinder“, saa skal vi høre en anden Snak.“ Det var vittigt sagt, og sandt er det, at det at tale om sin Moder er en af de letteste Opgaver, en Mand kan faa; han vil ihvertfald sjældent føle Stofmangel. Jeg tager mit Udgangspunkt i det ydre og mindre væsentlige for derefter at vandre ind til Kærnen.

Som før beskrevet var der i mine Forældres Tilfælde Tale om den i Livet mere end i Literaturen sjældne „Kærlighed ved første Blik“. Jeg spurgte engang min Fader, om den kunde forklares; han svarede dertil: „Din Moder var slet ikke, hvad man saadan kalder smuk; men hun var saa ubeskriveligt indtagende.“ Og min Søster, der som voksen Datter sikkert har været en kritisk Iagttagør, sagde engang: „Moder har en Char-me af den anden Verden.“ Det er rigtigt; ingen kan være mere vindende end Moder eller mere repræsentativ Dame. Fader antydede undertiden med et Smil, at det tildels var Kendskabet til dine Evner i den Retning, han kunde takke for sine Embeder i Næstved og Odense, og han kunde jo nok tillade sig en saadan Spøg; der er den Sandhed deri, at dine repræsentative Evner var ham en glimrende Støtte i Provinsaarene. En dygtig Husmoder, der i Nødsfald kunde udføre alt Arbejdet selv; en ihvertfald med Aarene praktisk og forsigtig Økonom. — Saa siger Rudyard Kipling etsteds (citeret efter Hukommelsen): „Jeg indser ikke, det er nogen Ulykke, at de Læber, der er søde at kysse, ogsaa kan give et godt Raad.“ Fader og Kipling var fuldstændigt enige paa dette Punkt, og Fader nød hele Livet godt af de Raad, du gav ham med din stærke, klare Forstand. Fader sagde engang til mig: „Hvis din Moder

havde været fra en Tid, hvor unge Piger fik positive Kundskaber blot som nu, og hvis hun ikke netop havde ofret sig for os og Hjemmet, kunde hun være blevet noget ganske usædvanligt.“ Derom er der ingen Tvivl; du er rigt udrustet fra Intelligensens Side med skarp lagttagelsesevne og en sund, nøgtern Dømmekraft; selv naar du i din Idealisme skuer mod Stjernerne, glemmer du aldrig Fodfæstet paa den faste Jord. — Din Belæstthed, din fine Sans for alt skønt i Digtningens Verden, er som Faders betydelig; maaske skyldes dine literære Anlæg en direkte Arv fra din Oldemoder Sophie Thalbitzer, Grandmama, med hvem du synes at have meget tilfælles. Hvis din første Ungdom som hendes var faldet paa Christian VII's Tid, vilde man utvivlsomt ogsaa have set dig som begejstret Ven af de franske Revolutionsidéer og af Republikens udsendte Kommissærer og som Veninde med Peter Andreas og Thomasine Heiberg, — forudsat, at en Politiassistent's Datter havde faaet Lov at omgaa disse suspekter Personer, hvilket vel desværre nok tør kaldes et aabent Spørgsmaal ¹⁾). Du vilde ikke have taget fejl af det ægte og det forlorne; ti din hu-

1) Sophie Dorothea Thalbitzer. født Zinn (1774—1851, se Stam-tavle 1), Generalkonsulinde. Hendes Erindringer: Grandmamas Bekiendelser, Kbh. 1906, udgør fjerde Bind af Serien „Memoirer og Breve“ (ny Udgave 1922). De skildrer Aarene 1774—1807; Christian VIIregerede 1766 - 1808. Peter Andreas Heiberg, ¹⁶/₁₁ 1758 —³⁰/₄ 1841, og Thomasine Christine Gyllembourg Ehrensvärd, født Buntzen. ⁹/₁₁ 1773 —²/₇; 1856 (gift med Heiberg 1790—1801), vor Literaturs første Forfatterpar og Digteren J. L. Heibergs Forældre. P. A. Heiberg, en rigt begavet og frihedsbegejstret Skribent, blev i sin bedste Alder med enhver Enevældes traditionelle Brutalitet jaget i Landflygtighed af Regeringen (1800) og vendte aldrig hjem til Danmark. Han har skrevet flere Digte til Sophie Thalbitzer; hun og hendes Familie satte ham højt.

moristiske Sans er betydelig; Gang paa Gang har du imponeret mig ved at skære gennem flotte Fraser ind til en Sags beskedne Kærne. Dette var netop Faders Styrke, og noget lærte du vel nok af ham i saa Henseende; man kan i det hele taget ikke let tænke sig et mere ideelt Ægteskab, hvor de to Parter foruden at elske hinanden kunde supplere hinanden og dele alle aandelige Interesser, iøvrigt et vanskeligt Eksempel at have for Øje. Du kunde sikkert have indskrevet dit Navn i den danske Kvindebevægelses Historie, men foretrak at indskrive det i dine Nærmestes Hjerter; du kunde være blevet en ypperlig Journalist, men vilde hellere være en ypperlig Hustru og Moder ¹⁾). Det er en Lykke for Landet, om de fleste danske Kvinder endnu tænker og føler som du; det var en Lykke for Fader og mig, der direkte skummede Fløden derved; men gennem vor Kærlighed har vi søgt at gengælde dig det, og derfor føler du i Dag, selv om du ikke blev Folketingsmedlem, maaske alligevel ikke dit Liv saa helt forfejlet endda. Den ældste, selvstændige Dom over dig fra min Mund findes i „Egils Saga“ under 4. Juli 1895, altsaa fra mit syvende Aar, hvor Fader noterer: „Igaar gjorde vi en Skovtur i en Vogn, som jeg laante ved Trainafdelingen. Da vi ved Kjørøm nød vor medbragte Mad, sagde jeg til Drengen, medens Elisabeth delte rundt: „Er Mor ikke sød?“ hvortil han svarede: „Jo, hun er en brav Kone.““ Det er da altid en Vurdering!

Maaske har den lille Dreng ogsaa tænkt paa dit kær-

1) Jeg ejer til nu fra Moders Pen 47 Avisartikler, dels navngivne, dels anonyme. Endvidere 3 Piècer, nemlig en anonym, politisk: I Anledning af „Dommens Dag“, Kbh. 1908 (7 Sider), og to navngivne fra i Aar om H. Thalbitzer (se S. 25) og U. Nobile (se S. 39).

lige Hjerte, dit saa usigeligt kærlige Hjerte; vort Sprog har næsten ikke Ord til fuldtud at kunne skildre det. Alle vi her kender det, og udenfor denne Stue — ogsaa udenfor Landets Grænser — findes en Mængde Mennesker, der skylder det Tak og tænker paa dig i Aften. Det er netop denne Forening af en klar Forstand og det ømmeste Hjerte, som er dit Væsens Kærne. Emma Gad skrev engang om dig i „Politiken“, at dit „Hjerte slaar varmt for alt Menneskeligt“¹⁾, og saa længe det vedbliver at slaa, vil det være fyldt af oprigtig og aktiv Deltagelse i din Næstes Sorg og Glæde, mere end Faders, hvor god og tjenstvillig han end altid var. Den er nemlig ganske enestaaende, den Evne, du har, til at kunne føle med andre; det er ud fra et kærligt Hjertes umiddelbare Deltagelse, du altid handler, lige oprigtig, hvad enten Personerne staar dig nær eller er dig ukendte, naar blot deres Sag har grebet dig²⁾; du har altid set for dig nogle Linier af et Brev til dig fra Bjørnstjerne Bjørnson, hvem du havde takket for et Indlæg i Dreyfusaffæren³⁾: „Også jeg har gjort mig til regel, når der er noget, som

1) Emma Henriette Margrethe Gad, født Halkier, 21/1 1852—8/1 1921, Forfatterinde. Artiklen (med Portræt) findes i „Politiken“ af 11. August 1918.

2) Se Elisabeth Dithmer: Da Nobile blev reddet. Kbh. 1929. (32 Sider, 1 Portræt.) Dette ypperlige Skrift kan vistnok endnu købes i enhver Boghandel for den latterligt ringe Pris af 85 Øre; men man maa skynde sig! — Umberto Nobile, italiensk Generalmajor, førte de to første Luftskebe over Nordpolen: „Norge“ under Roald Amundsen 12/5 1926, „Italia“ selvstændigt 24/6 1928.

3) Bjørnstjerne Martinius Bjørnson, 8/12 1832—26/4 1910, norsk Digter. Det omhandlede Brev er skrevet i Schwaz (Østrig) den 12. Oktober 1898. — Alfred Dreyfus, fransk Oberstløjtnant, den uskyldigt dømte, senere rehabiliterede Hovedperson i den store, franske Forræderiaffære omkring Aarhundredskiftet (1894—1906).

tar mig eller synes mig å trænge hjælp, så skriver jeg og takker. Gjorde vi det endel oftere, så var der mere mod og mere godt humør blant os, æn der nu er.“ Utallige er de Mennesker, der skylder dig Tak for en fintfølende Opmuntring eller Taksigelse i netop det Øjeblik, de mest trængte dertil. Meget af din Evne her kan tilskrives din Fordomsfrihed, din Sans for overalt at kunne finde det menneskeligt værdifulde bag de talløse Meninger, der skiller Menneskene i Partier; kun naar disse Meninger skurrer altfor grelt mod de etiske eller religiøse Principer, du hylder, reagerer du, og da er det iøvrigt mærkeligt at se, hvor uforanderlig din Uvilje gennem Aartier kan holde sig. Ellers er du totalt blottet for Fanatisme, og hvor ejendommeligt det end kan lyde, er det vistnok de tyve Aar i Provinsen, der har bortslebet enhver Tendens i den Retning. Du sagde engang: „Selvom jeg hører hjemme her i København, vilde jeg ikke for nogen Pris have undværet Aarene i Provinsen, og jeg misunder ikke de Mennesker, der hele Livet har kukkeluret paa en Fjerdesal i København, hvor man saa nemt kan mure sig inde i en lille Klike og intet ser udenfor den. I Provinsen kommer man sammen med alle mulige Befolkningslag og faar et Kendskab til alle Slags Folk, som er uendeligt meget værd.“ Du var nu ogsaa nødt til at lære det i dit Hjem, med en Mand, hvis Embede tvang ham til Samarbejde med Folk af alle Partier, hvad han med sin naturlige Elskværdighed forresten var som skabt til, og med en Søn, hvis Anskuelse paa væsentlige Punkter var Forældrenes meget fjerne. Engang ved Frokostbordet viste det sig, at ved et Folketingsvalg, vi alle tre var komne sammen hjem fra, havde vi stemt paa tre forskellige Partier, i hvilken Anledning Fader

gjorde noget saa usædvanligt som at lade en Flaske Vin springe. Mange vil forarges ved at høre dette Træk og kalde det Bourgeoisieslaphed, og som Regel vil der jo nok være mest Sammenhold i en Familie, hvor den ene er et Ekko af den anden; men jeg ser i denne Tolerance, denne Hjemmets Tænkefrihed, noget af det mest værdifulde, jeg fra mine Forældres Hus har ført med mig ud i Livet. Og for dig personligt har dit rige, ømme Sind været din Trøst og Støtte, da du mistede ham, du har elsket højst. Livet har ikke skaanet dig; du har faaet din Part af „the slings and arrows of outrageous fortune“, endogsaa det i en altfor tidlig Alder at miste det meste af din Synsevne. Da følte du som Faust, da han blev blind: „Die Nacht scheint tiefer tief hineinzudringen, allein im Innern leuchtet helles Licht“¹⁾. Trods egne Byrder havde du altid et Overskud af Styrke til at lette din Næstes.

Men det bedste af dig forbeholdt du Hjemmet, vore hyggelige Aftener, naar Fader læste højt for os, naar han og jeg spillede 4-hændigt for dig, naar du gav et Referat, fyldt af vittigt Lune, af Dagens Oplevelser eller vi blot passiarede om vore mange, fælles Interesser. Og lagde Fader og jeg end stærkt Beslag paa dig (altfor tit som fremragende Sygeplejerske), — indrømme vil du vist gerne, at vi aldrig har fornægtet vor Kærlighed og Taknemmelighed overfor dig. Eller vor Beundring. Det er rørende at se, hvorledes Fader, den travlt optagne Embedsmand, i sine Breve til mig, hver Gang du var bortrejst, skriver: „Jeg savner Moder saa forfærdeligt; jeg egner mig slet ikke til at være uden hende.“ Han

1) W. Shakespeare: The tragicall historie of Hamlet, prince of Denmark (1604). — J. W. von Goethe: Faust. Zweiter Theil (1833).

vilde ikke have levet længe, hvis han var blevet Enkemand. — Hvad mig rent personligt angaar, vil jeg nøjes med til Slut at citere, hvad jeg med Overskriften „Min Moder“ skrev sidst i min Saga kort efter Faders Død: „Egils Saga“ er i højeste Grad dediceret mig ved hele sit Anlæg og den Tankegang, hvoraf den er udsprunget og hvori den er ført til Ende. Jeg, der ikke er dens Forfatter, men dens Hovedperson, kan ikke nu som dens blotte Ejer dedicere den til nogen. Derimod kan jeg udtrykke en svag Del af den Tak, jeg skylder min Moder. Jeg og „Egils Saga“ er kun blevne til ved hende, ikke blot i den Forstand, at hun skænkede mig Livet, men fremfor alt ved, at hun bevarede det mod stadige Farer. Det kostede hende langt mere, end Sagaen giver Udtryk for; det kostede hende f. Eks. næsten al Nattero mine tre første Vintre, og baade senere og ikke mindst i de trange Operationsaar efter Sagatiden var det hendes opofrende Kærlighed, der altid vaagede over mig og hjalp de mange, dygtige Læger til Sejr over mine svære Sygdomme. Uden Moders Indsats vilde „Egils Saga“ flere Gange have faaet en brat Afslutning; derover har baade dens Forfatter og dens Helt altid været klar. Hun er forsaavidt dens Heltinde.“ Du er en Heltinde, og du er min specielle; af ingens Eksempel har jeg lært saa meget godt. Vi er dagligt uenige om Bagateller; men jeg har rejst dig en Trone i mit Hjerte.

Hvad Ludvig Dithmer vilde have sagt til dig, hvis han, som han burde, havde staaet i mit Sted i Dag, kan jeg kun tildels forestille mig. Men jeg taler her i hans Navn. Fader og jeg beder eder rejse eder, i Stilhed vende eder mod Elisabeth Dithmer og ønske hende

efter 70 Aars snart nemme, snart brydsomme Vandring
en lang og skøn Livsaften. Fader takker dig herved for
de 41 Aar, hvor du var den bedste Hustru, en Mand kan
eje, og jeg takker dig for mine hittidige 41 Leveaar,
hvor du har været mig den vidunderligste af alle Mødre.

STAMTAVLE 1.

Elisabeth Dithmers Forfædre.

Paulus Talbicerus. * Kirchberg (Sachsen) efter 1510, † Eibenstock efter 1547. Magister theologiae, Skolemester.

Heinrich Thalwitzer. * Eibenstock 1548, † Eibenstock 1632. Skræder, Raadsherre.

Margareta Jähn. * Schönheide, † Eibenstock.

Zacharias Thalwitzer. * Eibenstock $^{21}_{10}$ 1611, † Johanngeorgenstadt $^{13}_{4}$ 1679. Købmand, Dommer.

Salome Reppel. * Gross-Pohla 1630, † Eibenstock $^{30}_{12}$ 1707.

Johannes Thalwitzer. * Johanngeorgenstadt 1658, † Johanngeorgenstadt 1702. Købmand.

Eva Charitas Schlaitz.

Zacharias Thalbitzer. * Johanngeorgenstadt $^{21}_{9}$ 1687, † Berlin (Preussen) 1739. Købmand.

Maria Magdalena Schmidt. * $^{17}_{4}$ 1700, † $^{22}_{4}$ 1753.

Heinrich Albrecht Thalbitzer. * Berlin $^{27}_{8}$ 1737, † Helsingør (Danmark) $^{5}_{5}$ 1785. Konsul, Købmand.

Rebecca Pinsum. * Saint Marylobone 1743, † Helsingør $^{3}_{8}$ 1798.

Henry Thalbitzer. * Breslau $^{29}_{5}$ 1767, † Helsingør $^{15}_{4}$ 1818. Generalkonsul, Købmand.

Sophie Dorothea Zinn. * København $^{15}_{4}$ 1774, † Cathrineberg ved Sengeløse $^{26}_{12}$ 1851.

Carl *Wilhelm* Thalbitzer. * Helsingør $^{17}/_3$ 1801, † Frederiksberg $^{11}/_9$ 1867. Etatsraad, Godsejer.

Elisabeth Brøndsted. * Askø $^2/_10$ 1804, † Frederiksberg $^{12}/_3$ 1871.

Henrik Gerhard Thalbitzer. * Cathrineberg $^5/_1$ 1829, † Ringsted $^8/_6$ 1896. Kgl. Borgmester.

Louise Caroline Johnsen. * København $^{12}/_6$ 1830, Bryllup $^{24}/_9$ 1858, † Ringsted $^9/_2$ 1914.

Johanne Elisabeth Thalbitzer. * Frederiksberg $^1/_10$ 1859, Bryllup $^{15}/_10$ 1881 med L. N. M. Dithmer (se Stamtavle 2).

KILDER.

Franz Thalwitzer: Entwurff zu einer Geschichte der Familie Thalwitzer. Pless 1902. — Sofus Elvius og Hans Rudolf Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter, 1. Kbh. 1891.

Hr. Dr. med. Franz Thalwitzer, Skærbæk, Slægtens Historiograf, har velvilligt gennemgaaet og godkendt ovenstaaende Stamtavle.

STAMTAVLE 2.

Ludvig Dithmers Forfædre.

Georg Wilhelm Dithmer. * Lüneburg (Hannover) $7/_{11}$ 1685,
 † Rendsburg (Danmark) $18/_{10}$ 1767. Sognepræst.
 Friederike Amalie de Bruckern.

Johann Jacob Dithmer. * Rendsburg $5/_{11}$ 1709, † Treia
 $22/_{11}$ 1763. Sognepræst.
 Friederike Amalie Sternhagen.

Georg Friedrich Dithmer. * Treia $24/_{11}$ 1743, † Broager
 $12/_{3}$ 1804. Sognepræst.
 Catharine Witzke. * Sønderborg 1753, † Broager $7/_{9}$ 1831.

Henning *Nicolai* Dithmer. * Broager $8/_{11}$ 1787, † Køben-
 havn $22/_{2}$ 1853. Forpagter.
 Frederikke Augusta Saust. † Farum $13/_{2}$ 1822.

Frederik August Albrecht Dithmer. * Farum $13/_{2}$ 1822,
 † Frederiksberg $28/_{9}$ 1906. Grosserer.
 Sophie Frederikke *Henriette* Cecilie Larsen. * Nykøbing F.
 $10/_{8}$ 1819. Bryllup $19/_{10}$ 1850, † Frederiksberg $23/_{2}$ 1907.

Ludvig Nicolai Marius Dithmer. * København $28/_{3}$ 1853,
 † København $26/_{10}$ 1922. Konferensraad.
 Johanne *Elisabeth* Thalbitzer. * Frederiksberg $1/_{10}$ 1859,
 Bryllup $15/_{10}$ 1881.

Børn.

1. Eva Regina Dithmer. * København ¹¹/₈ 1882, Bryllup ¹¹/₈ 1908 med Martines Vanberg, * Olden (Norge) ¹⁴/₉ 1880, Redaktør („Kongsberg Dagblad“).

Børn.

- a) Torlaug Elisabeth Gudrun Vanberg. * Kongsberg ²⁴/₁₁ 1908. Student.
 - b) Malm Fritz Ludvig Harry Vanberg. * Kongsberg ³¹/₅ 1910. Journalist.
 - c) Elsa Louise Henriette Vanberg. * Kongsberg ²⁵/₃ 1913.
 - d) Jarl *Bent* Egil Vanberg. * Kongsberg ¹⁹/₈ 1915.
 - e) Stig Arild Knut Vanberg. * Kongsberg ⁴/₉ 1919.
2. Gudrun Dithmer. * Frederiksberg ¹²/₂ 1884, † Ringsted ²⁰/₆ 1893.
 3. Egil Dithmer. * Odense ¹⁶/₇ 1888. Assistent ved Universitetsbiblioteket.

KILDER.

Utrykte Familieoptegnelser.

Elisabeth Dithmers Hjem gennem Tiderne.

(Husnumrene er de i 1929 anvendte.)

1/10	1859	-17/4	1860:	Gammel Kongevej 70 ³ , Frederiksberg.
17/4	1860	-15/10	1861:	Schønbergsgade 151, Frøderiksberg.
15/10	1861	-20/10	1863:	Gammel Kongevej 72 ³ , Frederiksberg.
20/10	1863	-18/10	1864:	Krystalgade 32 ² , København.
18/10	1864	-17/10	1865:	Istedgade 7 ¹ , København.
17/10	1865	-15/10	1867:	Vesterbrogade 18 ³ , København.
15/10	1867	-19/10	1869:	Købmagergade 53 ² , København.
19/10	1869	-15/10	1881:	Tordenskioldsgade 5 ⁴ , København.
15/10	1881	-16/4	1883:	Vendersgade 14 ³ , København.
16/4	1883	-21/10	1884:	Frederiksberg Allé 42 B St , Frederiksberg.
21/10	1884	-19/10	1886:	Gammel Kongevej 29 A ² , København.
19/10	1886	-16/12	1889:	Vestre Stationsvej 3 ¹ , Odense.
16/12	1889	-18/10	1890:	Vestre Stationsvej 3 St , Odense.
18/10	1890	-20/10	1891:	Allégade 65 (Villa), Odense.
20/10	1891	-25/3	1893:	Fredericiagade 15 St , København.
25/3	1893	-7/1	1896:	Store Kongensgade 55 ³ , København.
7/1	1896	-9/10	1900:	Brogade 2 ¹ , Næstved.
9/10	1900	-13/10	1901:	Nørrebro 54 ¹ , Odense.
13/10	1901	-18/5	1911:	Frederiksgade 2 ¹ , Odense.
18/5	1911	-18/4	1914:	Bredgade 49 ² , København.
18/4	1914	-7/7	1928:	Vesterbrogade 5 ⁴ , København.
7/7	1928	-		Vesterbrogade 5 A ² , København.

PERSONREGISTER.

- Amundsén, Roald: 39.
 Andersen, Hans Christian: 26.
 Astrup, Henny: 31.
 Bang, Hans: 25, 32.
 Bang, Harriet: 16, 19, 25, 31.
 Berntsen, Klaus: 29.
 Bierring, Helga: 11.
 Bjørnson, Bjørnstjerne: 10, 33, 39.
 Bohn, Emanuel: 24.
 Borring, Mélanie: 12, 13.
 Brandes, Ludvig Israel: 12.
 Brandis, Semen: 28.
 Brøndsted, Karl Gustav: 24.
 Carl XV: 10.
 Christian VII: 37.
 Christian IX: 20, 26.
 Christian X: 31.
 Collin, Jonas: 12.
 Dithmer, Catharine: 46.
 Dithmer, Frederik: 9, 10, 12,
 14–16, 28, 46.
 Dithmer, Frederikke: 46.
 Dithmer, Friederike (1): 46.
 Dithmer, Friederike (2): 46.
 Dithmer, Georg Friedrich: 46.
 Dithmer, Georg Wilhelm: 46.
 Dithmer, Gudrun: 19, 20,
 23–25, 47.
 Dithmer, Henriette: 10, 28, 46.
 Dithmer, Johann: 46.
 Dithmer, Ludvig: 9, 10, 12–15,
 17–20, 22–33, 35–43, 45, 46.
 Dithmer, Nicolai: 46.
 Dithmer, Thora: 13.
 Dreyer, Jørgen: 21.
 Dreyer, Jørgen Christian: 20, 21.
 Dreyer, Marguerite: 21.
 Dreyfus, Alfred: 39.
 Elvius, Sofus: 45.
 Evaldsen, Louise: 31.
 Frederik VII: 8.
 Gad, Emma: 39.
 Gad, Nini: 22.
 Gad, Theodor: 22.
 Giørtz, Hans: 29.
 Gyllemburg-Ehrensverd, Tho-
 masine: 37.
 Goethe, Johann Wolf-
 gang von: 41.
 Hamerling, Robert: 15, 16.
 Hattensen, Annette: 19, 25,
 28, 33.
 Hattensen, Christian: 25, 28, 33.
 Heiberg, Johan Ludvig: 37.
 Heiberg, Peter Andreas: 37.
 Hiort-Lorenzen, Hans Rudolf: 45.
 Holstein, Johan Ludvig: 29.
 Holten, Holger: 19.
 Ibsen, Henrik: 17.
 Jensen, Thit: 35.
 Johnsen, Ida: 12.
 Johnsen, Johanne: 9, 12.
 Johnsen, Wilhelm: 11.
 Jonquières, Frederik de: 26.
 Jonquières, Jeanina de: 26.
 Karby, Ellen: 19, 25.
 Karby, Harald: 25.
 Kipling, Rudyard: 36.

- Koefoed, Nikoline: 11.
 Levy, Ludovica: 28, 31.
 Liebe, Otto: 25.
 Lundsgaard, Konrad: 30.
 Madsen, Christian: 33.
 Muus, Gerhard: 26.
 Muus, Mathilde: 26.
 Møller, Harriet: 11.
 Maag, Hjalmar: 25.
 Neergaard, Niels: 29.
 Nobile, Umberto: 38, 39.
 Philipsen, Gustav: 19.
 Philipsen, Oscar: 25, 31.
 Poulsen, Anna: 8.
 Rode, Ove: 12.
 Rothenborg, Jenny: 11.
 Rovsing, Asmund: 13, 16, 25, 28.
 Rovsing, Julie: 9, 12, 13, 16, 28.
 Rovsing, Poul: 23.
 Rovsing, Thorkild: 25, 30.
 Rytter, Svenning: 29.
 Rømer, Valdemar: 21.
 Schanche, Ingolf: 28.
 Schanche, Ragnhild: 28.
 Schønberg, Hans Henrik: 8.
 Shakespeare, William: 41.
 Steffensen, Hans Christian: 29.
 Talbicer, Paul: 44.
 Tegnér, Esaias: 17.
 Thalbitzer, Elisabeth: 9, 45.
 Thalbitzer, Heinrich: 44.
 Thalbitzer, Henrik: 8–11, 25, 34,
 38, 45.
 Thalbitzer, Henry: 44.
 Thalbitzer, Louise: 8, 9, 25,
 30, 45.
 Thalbitzer, Maria: 44.
 Thalbitzer, Rebecca: 44.
 Thalbitzer, Sophie: 37, 44.
 Thalbitzer, Wilhelm: 45.
 Thalbitzer, Zacharias: 44.
 Thalwitzer, Eva: 44.
 Thalwitzer, Franz: 45.
 Thalwitzer, Heinrich: 44.
 Thalwitzer, Johannes: 44.
 Thalwitzer, Margareta: 44.
 Thalwitzer, Salome: 44.
 Thalwitzer, Zacharias: 44.
 Timm, Anton: 21.
 Timm, Ingeborg: 21.
 Toller, Ernst: 8, 17.
 Ussing, Carl: 19.
 Ussing, Johannes: 19.
 Vanberg, Bent: 47.
 Vanberg, Elsa: 30, 47.
 Vanberg, Eva: 19, 20, 23, 24,
 28, 30, 36, 47.
 Vanberg, Malm: 47.
 Vanberg, Martines: 28, 47.
 Vanberg, Stig: 47.
 Vanberg, Torlaug: 47.
 Wiboltt, Maria Louise: 31.
 With, Carl: 22.
 Wittendorff, Johanne: 32.
 Oehlschläger, Adam: 17.
 Aabye, Peter: 21.

**Egil Dithmer.
Vestervoldgade 103³,
København V.**

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

DIS-Danmark

1 0 5 6 1 2

